

Justis- og
beredskapsdepartementet

Tildelingsbrev 2024

Spesialenheten for politisaker

20. desember 2023

Innhold

1.	Innledning.....	2
2.	Samfunnsoppdrag	3
3.	Utfordringer, muligheter og prioriteringer.....	3
4.	Mål, styringsparametere og oppdrag for 2024.....	4
4.1.	Mål og resultatforventninger for 2024.....	4
5.	Styring og kontroll i Spesialenheten	6
5.1.	Internkontroll.....	6
5.2.	Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet.....	7
6.	Fellesføringer fra Regjeringen	7
6.1.	Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk	7
6.2.	Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse	7
6.3.	Redusere konsulentbruken.....	7
7.	Styringsdialog og rapportering i 2024	8
7.1.	Styringsdialog 2024.....	8
7.2.	Rapportering	8
8.	Budsjettrammen og fullmakter for 2024	9
8.1.	Budsjettrammen	9
8.2.	Fullmakter 2024.....	9

1. Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2023–2024) for Justis- og beredskapsdepartementet (JD) og Innst. 6 S (2023–2024).

Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak 14. desember 2023 og presenterer de økonomiske rammene for virksomheten i 2024, jf. reglement for økonomistyring i staten § 7 og bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.5.

For 2024 gjelder disse overordnede målene for justis- og beredskapssektoren:

Det vises til Prop. 1 S (2023–2024) for JD for nærmere omtale av de overordnede målene.

Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i de overordnede målene som er satt i Prop. 1 S (2023–2024) og hovedutfordringene som er særlig relevante for Spesialenheten for politisaker (Spesialenheten).

Spesialenheten skal særlig bidra til å nå følgende overordnede mål:

- Rettsikkerhet
- Lav kriminalitet

Alle virksomhetene i justis- og beredskapssektoren skal bidra til å nå målet om sterke og trygge lokalsamfunn over hele landet.

De virksomhetsmål, styringsparametere, resultatkrav og oppdrag som fremkommer i kapittel 3 i dette tildelingsbrevet vil være førende for departementets oppfølging av Spesialenheten i 2024.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver Spesialenheten skal utføre. Utover de prioriteringer og krav som omtales i tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at den løpende virksomheten videreføres innenfor de

føringer som følger av hovedinstruksen for Spesialenheten samt øvrig gjeldende regelverk og instruks. Virksomhetsleder skal varsle departementet umiddelbart dersom det oppstår kritisk risiko eller alvorlig svikt i resultatoppnåelsen, eller ved hendelser som kan medføre politisk og/eller større mediemessig oppmerksomhet.

2. Samfunnsoppdrag

Spesialenheten skal, ved å etterforske og iretteføre straffbare forhold begått av ansatte i politiet og påtalemyndigheten, bidra til å opprettholde befolkningens tillit til etatenes myndighetsutøvelse.

Spesialenheten skal ivareta rettssikkerheten både for den som anmelder og den som blir anmeldt. Enhetens arbeid skal ha høy kvalitet og saksbehandlingen skal være effektiv. Spesialenheten skal ha høy tillit i befolkningen og blant de ansatte i politiet og påtalemyndigheten. Spesialenheten skal også, gjennom å gjøre tilgjengelig relevant informasjon, bidra til at politiet og påtalemyndigheten kan lære av tidligere hendelser.

3. utfordringer, muligheter og prioriteringer

Spesialenheten skal bidra til at befolkningen har tillit til politiet og påtalemyndigheten. Det er avgjørende for at Spesialenheten skal nå samfunnsoppdraget at ansatte i enheten har tidsriktig, nødvendig og relevant kompetanse. Enheten må følge med på fag- og metodeutviklingen som skjer i politiet- og påtalemyndigheten, og enheten må ha oppdatert og god kunnskap om etterforskningsmetodene som står sentralt i sakene som behandles av enheten. Det er nødvendig for befolkningens og etatenes tillit til Spesialenheten og straffereettspleien, og enhetens autoritet innad i politiet og påtalemyndigheten.

I et trygghets- og tillitsperspektiv er det viktig at enheten har kapasitet til etterforskning av saker som gjelder korrupsjon, påvirkning og annen alvorlig kriminalitet i politiet og påtalemyndigheten, og samtidig gi bidrag til risikoforståelse innen disse områdene. Dette er særlig aktuelt i det sammensatte trusselbildet Norge befinner seg i. Spesialenheten har over flere år hatt stor oppdragsmengde og flere ressurskrevende saker under etterforskning. Saksbehandlingstiden er redusert i løpet av 2023. Spesialenheten skal vurdere om oppgaver kan gjøres mer effektivt eller om det er oppgaver som enheten gjør i dag, som kan utgå for å frigjøre ressurser.

I 2022 og 2023 ble bevilgningen økt med til sammen 4,9 mill. kroner til kompetanseløft og stillinger i enheten. I 2024 er bevilgningen økt med 2 mill. kroner til økt kapasitet.

Sakene Spesialenheten behandler er en viktig kilde til læring i politiet og påtalemyndigheten. Enheten har flere saker som vekker stor offentlig interesse, blant annet har det vært en del skyteepisoder hvor politiet har avfyrt skudd og sivile er drept. Spesialenheten skal gjennom sitt virke bidra til at politiet og påtalemyndigheten bruker erfaringene fra enhetens saker til læring, utvikling og endring av arbeidsmetoder og direktiver.

Riktig informasjon på riktig måte til riktig mottaker er avgjørende for at Spesialenheten skal bidra til målene om lav kriminalitet og rettssikkerhet.

4. Mål, styringsparametere og oppdrag for 2024

Departementet har i samarbeid med Spesialenheten og Riksadvokatembetet fastsatt virksomhetsspesifikke mål og styringsparametere som gjelder for hele virksomheten. Spesialenheten fastsetter i samarbeid med Riksadvokatembetet ytterligere resultatkrav der det er nødvendig for å belyse grad av måloppnåelse. Tertialrapporteringen er avviksrapportering. Ved eventuelle resultatavvik skal virksomheten beskrive og vurdere årsak til avvik samt eventuelle tiltak som skal iverksettes for å lukke avviket.

4.1. Mål og resultatforventninger for 2024

VIRKSOMHETSMÅL 1:	Ansatte i politiet- og påtalemyndigheten gjør ikke straffbare handlinger i tjenesten
Rapportering:	Årsrapport
Beskrivelse: I en demokratisk rettsstat er det avgjørende at befolkningen har tillit til politiet og påtalemyndigheten. Mistanker om at ansatte i de to etatene gjør straffbare handlinger i tjenesten er egnet til å svekke tilliten. Spesialenheten skal ta imot og behandle alle meldinger om straffbare forhold begått i tjenesten av ansatte i politiet eller påtalemyndigheten. Dersom det er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger et straffbart forhold skal Spesialenheten gjennomføre etterforskningen effektivt og med høy kvalitet. Avgjørelsene til Spesialenheten skal være skriftlige og begrunnet. Saker som avgjøres med tiltale, fører i utgangspunktet Spesialenheten for retten.	

VIRKSOMHETSMÅL 2:	Etterforskningen til Spesialenheten er uavhengig
Rapportering:	Årsrapport
Beskrivelse: For at Norge skal oppfylle sin menneskerettslige plikt til uavhengig etterforskning av brudd på retten til liv og forbudet mot tortur eller nedverdiggende eller umenneskelig behandling, skal Spesialenheten etterforske saken når noen dør eller blir alvorlig skadd som følge av tjenestehandlinger eller mens de er tatt hånd om av politi eller påtalemyndigheten. Slike saker skal Spesialenheten etterforske uavhengig av mistanke om straffbare forhold. Kravene som blir stilt til etterforskningen er at den er av høy kvalitet, uavhengig og	

tilstrekkelig, at den skjer i et tillitvekkende tempo og at etterforskningen og avgjørelsene er så åpne som mulig. Under etterforskningen må den som har blitt utsatt for tjenestehandlingen og/eller deres pårørende bli involvert slik at alle rettigheter er ivarettatt.

VIRKSOMHETSMÅL 3:	Spesialenheten sikrer politiet og påtalemyndigheten tilgang til erfaringslæring
Rapportering:	Årsrapport
Beskrivelse: Politiet og påtalemyndigheten har behov for kunnskap om sakene til Spesialenheten. Ved å bruke erfaring fra Spesialenhetens saker, kan kriminelle tjenestehandlinger avdekkes og forebygges. Sakene kan gi grunnlag for læring om hva som er god og dårlig tjenesteutøvelse i både politiet og påtalemyndigheten, og lede til utvikling. Erfaring fra etterforskning av hendelser der noen er alvorlig skadd eller død, kan gjøre det mulig å forebygge liknende hendelser i fremtiden.	

STYRINGSPARAMETER 1:	Andel ansatte som har gjennomført kompetansetiltak
Rapportering:	2. tertial (avvik) og årsrapport
Beskrivelse: Kompetanseutviklingen i Spesialenheten må holde følge med utviklingen samfunnet, ikke minst den faglige utviklingen som skjer i politiet og påtalemyndigheten for at Spesialenheten skal bidra til oppnåelse av sektormålene lav kriminalitet og rettssikkerhet. Enheten må være svært god på de etterforskningsmetodene som står sentralt i sakene som etterforskes i enheten, og det gjelder spesielt avhør. For å sikre at Spesialenheten er tilstrekkelig uavhengig, må de ansatte i enheten ha rett kompetanse til å bestille og lede bistand når det er nødvendig å bruke metoder som enheten selv ikke kan ha spesialistkompetanse på.	

STYRINGSPARAMETER 2:	Informasjonsdeling
Rapportering:	2. tertial (avvik) og årsrapport
Beskrivelse: Riktig informasjon på riktig måte til riktig mottaker er avgjørende for at Spesialenheten skal bidra til lav kriminalitet og rettssikkerhet. Offentlighet rundt enhetens virksomhet er	

avgjørende for å bygge tillit til enheten. God kunnskap om Spesialenheten hos politiet, i påtalemyndigheten og hos folk flest er nødvendig for at enheten skal få meldinger om forhold som skal behandles eller etterforskes av enheten. Erfaring fra sakene som enheten har behandlet er en viktig kilde til læring i politiet og påtalemyndigheten, og også utgangspunkt for kritisk journalistikk og forskning.

STATISTIKK:	
Rapportering:	2. tertial og årsrapport
<ul style="list-style-type: none">- Saksbehandlingstid- Andel saker avgjort innen 5, 9 og 12 md.- Mottatte meldinger- Avgjørelser- Saker til behandling	

5. Styring og kontroll i Spesialenheten

5.1. Internkontroll

Virksomhetsleders internkontrollansvar er regulert i økonomireglementet § 14 og utdypet i hovedinstruksen til Spesialenheten. For å nå Spesialenhetens mål i møte med fremtidige utfordringer, er tilfredsstillende internkontroll særlig viktig. God internkontroll kan sikre at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning.

5.2. Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet

Merknader fra Riksrevisjonen og uttalelser fra Sivilombudet skal ha høy prioritet. Spesialenheten skal utarbeide en konkret plan for oppfølging av anbefalte tiltak samt eventuelle feil og mangler som er pekt på. Oppfølgingsplanen vil være tema i styringsdialogen og skal omtales i årsrapporten.

6. Fellesføringer fra Regjeringen

6.1. Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. Spesialenheten skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet. Spesialenheten skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten. Spesialenheten skal gjøre systematiske vurderinger av egen

energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

6.2. Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse. Spesialenheten skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

6.3. Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egen kompetanse. Spesialenheten skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Spesialenheten skal i årsrapporten for 2024 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere. Spesialenheten skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører bør dette fremgå særskilt.

7. Styringsdialog og rapportering i 2024

7.1. Styringsdialog 2024

Styringsdialogen mellom Spesialenheten og JD er innrettet etter risiko- og vesentlighet. Risikoperspektivet skal også integreres i virksomhetens rapportering.

Beskrivelse	Dato
Etatsstyringsmøte årsrapport	14. mars kl. 10.00–12.00
Etatsstyringsmøte 2. tertialrapport	31. oktober 10.00–12.00

7.2. Rapportering

Styringsdialogen mellom Spesialenheten og JD er innrettet etter risiko- og vesentlighet. Risikoperspektivet skal også integreres i virksomhetens rapportering. Spesialenhetens årsrapport for 2024 utgjør en del av grunnlaget for JDs rapportering til Stortinget om oppnådde resultater for budsjettåret 2024. Årsrapporten skal oversendes departementet innen 15. februar 2025 og skal følge kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.6.1.

Oversikt over rapporteringspunkter:

Rapporteringspunkter i 2024	Tidspunkt/fri st
Frist rapportering til statsregnskapet for 2023	31. januar
Forslag til budsjettendringer og større omprioriteringer 1. halvår 2024 (RNB)	15. februar
Årsrapport for 2023	15. februar
Innspill til rammefordelingsforslaget	15. april
Forslag til budsjettendringer og større omprioriteringer 1. halvår 2024 (nysalderingen)	16. september
Rapportering 2. tertial 2024	1. oktober
Innspill satsingsforslag og budsjettiltak 2026	15. oktober

Vi ber Spesialenheten merke seg tidspunktene for innspill til henholdsvis revidert nasjonalbudsjett 2024 og satsingsforslag og budsjettiltak for 2026.

8. Budsjettrammen og fullmakter for 2024

Spesialenheten har ansvaret for å planlegge virksomheten i 2024 slik at målene kan nås innenfor bevilgningsrammene, jf. reglement for økonomistyring i staten § 9 og bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 2.2. Departementet forutsetter at virksomheten rapporterer om vesentlige endringer eller feil i budsjettforutsetningene. Spesialenheten må tilpasse virksomhetens aktivitetsnivå til virksomhetens budsjettramme slik at det ikke pådras utgifter uten at det er bevilgningsmessig dekning.

8.1. Budsjettrammen

På bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak 14. desember 2023 stilles følgende midler til disposisjon for Spesialenheten i 2024:

Kap. 460		(i 1 000 kroner)
Post 01	Driftsutgifter	67 132
Sum kap. 460, post 01		67 132

Følgende endringer er innarbeidet i budsjetttrammen til Spesialenheten for 2024:

- Bevilgningen er økt med 2 mill. kroner til økt kapasitet i enheten.

8.2. Fullmakter 2024

Bevilgningsreglementet har flere bestemmelser som gir Kongen fullmakt til å fastsette unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Gjeldende vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene framgår av R-110 *Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet*. Det vises også til Finansdepartementets veileder for statlig budsjettarbeid (R-0634 B) som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

Nedenfor omtales budsjettfullmakter som delegeres til Spesialenheten (jf. pkt. A) og budsjettfullmakter som Spesialenheten må søke JD om å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle (jf. pkt. B). Departementet kan trekke fullmaktene tilbake dersom de ikke nyttes etter forutsetningene.

A. *Budsjettfullmakter som delegeres til Spesialenheten:*

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 *Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet* punkt 2.2.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler (ekskl. husleieavtaler) og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 *Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet* punkt 2.3. For husleieavtaler gjelder vilkår og prosedyrer som framgår av Kommunal- og distriktsdepartementets *Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor*.

B. *Budsjettfullmakter som Spesialenheten må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle:*

- Fullmakt til overføring av inntil 5 pst. av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til det neste. Spesialenheten sender søknad til JD i forbindelse med regnskapsrapporten per 31. desember.
- Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 *Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet* punkt 2.5.
- Fullmakt til overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i etterfølgende budsjettår på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 *Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet* punkt 2.6.